

ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ІМ. В.М. КОРЕЦЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА

Екологічне ПРАВО України

Академічний курс

Підручник
для вищих навчальних закладів

За загальною редакцією
академіка НАН України
Ю.С. ШЕМШУЧЕНКА

Київ
"Юридична думка"
2005

ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ

УДК 349.6
ББК Х625.9
Е 30

*Гриф надано
Міністерством освіти і науки України
(лист № 1/11-125 від 13 лютого 2005 р.)
Рекомендовано до друку
Вченою радою Інституту держави і права
ім. В. М. Корецького НАН України
19 травня 2005 р., протокол № 6
та Вченою радою Київського університету права
22 лютого 2005 р., протокол № 6*

Рецензенти: **Б.Г. Розовський**, доктор юридичних наук, професор;
О.О. Погрібний, доктор юридичних наук, професор

Екологічне право України. Академічний курс: Підручник / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка. — К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2005. - 848 с.

ISBN 966-8602-13-7

Даний підручник є академічним виданням навчального курсу з екологічного права. Складається з трьох частин: загальної, особливої та спеціальної. Написаний на основі сучасного вітчизняного екологічного законодавства, міжнародного і європейського екологічного права, доктрини організації раціонального природокористування і забезпечення екологічної безпеки.

Для студентів, аспірантів та викладачів вищих навчальних закладів, науковців, а також усіх, хто цікавиться питаннями правової охорони навколишнього середовища та забезпечення екологічних прав людини.

ББК 625.9

ISBN 966-8602-13-7

© Колектив авторів, 2005
© ТОВ Видавництво
«Юридична думка», 2005

ВСТУП

Однією з найбільш актуальних глобальних проблем сучасності є охорона навколишнього середовища. Ця проблема набула особливого значення у другій половині ХХ ст. Науково-технічний прогрес істотно розширив масштаби і можливості людства у сфері природокористування. Були порушені об'єктивні закономірності взаємодії суспільства і природи. Негативні наслідки цього процесу вийшли з-під контролю. Джина випущено з пляшки. Як результат, опоетизована колись природа досить швидко перетворилася у навколишнє середовище, забруднене й отруєне відходами виробництва. Здоров'я і саме життя людини поставлені під загрозу.

Ця проблема стосується як планети в цілому, так і її регіонів та практично усіх країн. Україна не є винятком серед них. Нехтування об'єктивними законами розвитку і відтворення природоресурсного комплексу, низький рівень екологічної свідомості суспільства та деякі інші фактори призвели до значної деградації

довкілля України, надмірного забруднення поверхневих і підземних вод, атмосферного повітря і земель, нагромадження у великих кількостях шкідливих, у тому числі високотоксичних, відходів виробництва. Ці процеси спричинили різке погіршення здоров'я людей, зниження рівня народжуваності та зростання смертності. На запобігання шкоди навколишньому природному середовищу об'єктивно спрямоване екологічне право України (право навколишнього природного середовища). На жаль, його регулюючий вплив на відповідні суспільні відносини сьогодні не є досить ефективним. З одного боку, це пов'язано з недоліками самого екологічного законодавства, з іншого — практикою його застосування.

Є й ще одна причина: недостатній рівень праворозуміння у сфері дії екологічного права. Це стосується як населення в цілому, так і опанування студентами курсу екологічного права, зокрема.

Підручники з екологічного права, що були видані раніше, як правило, відставали від швидкоплинних процесів розвитку екологічного права і законодавства, недостатньою мірою враховували результати новітніх наукових досліджень у цій галузі.

Пропонований академічний курс екологічного права є результатом творчої співпраці науковців Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України та викладачів Київського університету права. До його підготовки також були залучені правознавці-екологи інших вищих юридичних навчальних закладів, зокрема юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого.

Цей підручник базується на аналізі чинного екологічного законодавства України, вітчизняної і зарубіжної літератури і враховує світові та європейські тенденції у розвитку екологічного права. У ньому висвітлено значення, зміст і механізм реалізації як українського, так і міжнародного та європейського екологічного права навколишнього середовища.

Підручник складається із загальної, особливої та спеціальної частин. До кожного розділу долучено список рекомендованої літератури для поглибленого вивчення комплексу питань.

ЗМІСТ

Copyright © 2005 - 2023 Київський університет права.